

Legalne wywiezienie dziecka

Należy zapoznać się z możliwościami przekraczania granicy wraz z dzieckiem w sposób zgodny z prawem, tak aby nie dokonać jego uprowadzenia.

Doświadczenie pokazuje, że w wielu przypadkach bezprawne uprowadzenie lub zatrzymanie dziecka wynika z niewiedzy po stronie tzw. uprowadzającego rodzica. Rodzice zwykle nie wiedzą na jakich warunkach mogą przekraczać granice z dziećmi lub jakie kroki powinni podjąć, aby udać się z dzieckiem za granicę w sposób zgodny z prawem.

Aby uzyskać szczegółowe informacje krajowe, należy kliknąć na flagę kraju.

Stroną zarządza Komisja Europejska. Informacje na tej stronie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, nie ponosi ona również odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane czy odniesienia na niej zawarte. Więcej informacji na temat praw autorskich odnoszących się do stron UE znajduje się na stronie „Informacje prawne”.

Ostatnia aktualizacja: 18/01/2019

Legalne wywiezienie dziecka - Belgia

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Zgodnie z prawem belgijskim prawo do zmiany miejsca zamieszkania małoletniego jest kwestią wchodzącą w zakres władzy rodzicielskiej. W związku z tym prawo do zmiany miejsca zamieszkania dziecka przysługuje wyłącznie osobie lub osobom wykonującym nad nim władzę rodzicielską.

Co do zasady rodzice – niezależnie od swojego statusu i niezależnie od tego, czy zamieszkują razem – wykonują władzę rodzicielską wspólnie, mając na względzie dobro dziecka (zob. art. 373 i 374 kodeksu cywilnego).

Jeżeli jednak rodzice podejmą decyzję o separacji, mogą zwrócić się do sądu o uchylenie zasady wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej. Prawo do wykonywania władzy rodzicielskiej przyznane jednemu z rodziców na mocy orzeczenia sądu zostanie wówczas uznane za wyłączne. Jeżeli władza rodzicielska jest wykonywana wyłącznie przez jednego z rodziców, może się to wiązać z przyznaniem rodzicowi wykonującemu tę władzę wszystkich uprawnień związanych z wykonywaniem władzy rodzicielskiej, w tym prawo wyboru miejsca zamieszkania dziecka. Tym samym dziecko może zostać wywiezione do innego państwa bez zgody drugiego rodzica. W takim przypadku rodzicowi, który nie wykonuje wspólnej władzy rodzicielskiej, może mimo to przysługiwać prawo do kontaktów z dzieckiem. Sąd może ograniczyć zakres wyłącznego wykonywania władzy rodzicielskiej, ustanawiając wyjątki, w których rodzic wykonujący władzę rodzicielską musi uzyskać zgodę drugiego rodzica na podjęcie określonych decyzji dotyczących dziecka. Wybór miejsca zamieszkania dziecka może stanowić decyzję, która musi zostać podjęta wspólnie przez oboje rodziców, jeżeli jedno z nich posiada wyłączną władzę rodzicielską.

Należy również podkreślić, że w przypadku gdy w odniesieniu do dziecka wydano postanowienie zabezpieczające, które przewiduje zmianę warunków wykonywania władzy rodzicielskiej, postanowienie to ma pierwszeństwo przed zasadami ogólnymi. W takiej sytuacji żadne z rodziców nie ma prawa wywieźć dziecka za granicę.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Jeżeli władza rodzicielska jest wykonywana wspólnie przez oboje rodziców, zmiana miejsca zamieszkania dziecka wymaga zgody obojga rodziców.

Jeżeli władza rodzicielska jest wykonywana wyłącznie przez jednego z rodziców, zgoda drugiego z rodziców jest wymagana, z wyjątkiem niektórych rodzajów decyzji, takich jak decyzja o ustaleniu miejsca zamieszkania dziecka. Istnieje jednak domniemanie wzajemnego porozumienia rodziców w odniesieniu do osób trzecich działających w dobrej wierze.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

W przypadku braku porozumienia między osobami wykonującymi władzę rodzicielską w kwestii miejsca zamieszkania ich dziecka obowiązkiem sądu właściwego miejscowo jest udzielenie zgody lub odmowa udzielenia zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa.

Rodzic wykonujący wspólną władzę rodzicielską może z wyprzedzeniem zwrócić się do właściwego sądu, jeżeli spodziewa się podjęcia przez drugiego z rodziców decyzji, z którą się nie zgadza. Rodzic wykonujący wspólną władzę rodzicielską może również zaskarżyć a posteriori decyzję, która została już podjęta przez drugiego rodzica.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Jeżeli wykonywanie władzy rodzicielskiej powierzono wyłącznie jednemu z rodziców, prawo do tymczasowego wywiezienia dziecka na wakacje do innego państwa przysługuje wyłącznie rodzicowi wykonującemu władzę rodzicielską.

Rodzic, który nie wykonuje władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, ale który ma prawo do kontaktów z dzieckiem, może wywieźć dziecko za granicę wyłącznie po wcześniejszym uzyskaniu pisemnej zgody rodzica wykonującego władzę rodzicielską lub po uzyskaniu wyraźnej zgody na wywiezienie dziecka wydanej przez sąd właściwy.

Jeżeli obydwie rodzice wykonują wspólną władzę rodzicielską i jeżeli nie podjęli oni żadnej decyzji w kwestii miejsca zamieszkania dziecka, obydwie mają prawo wyjechać z dzieckiem za granicę. Nie można jednak zmieniać miejsca zamieszkania dziecka.

Ponadto jeżeli orzeczenie sądu reguluje kwestie związane z miejscem zamieszkania dziecka, każde z rodziców jest uprawnione do podróżowania z dzieckiem wyłącznie w okresie, w którym przysługuje mu uprawnienie do kontaktów z dzieckiem, chyba że sąd wyraźnie tego zakazuje.

W celu uniknięcia potencjalnych trudności w tych ostatnich dwóch przypadkach rodzic podróżujący z dzieckiem powinien rozważyć uzyskanie zgody na podróż z dzieckiem podpisanej przez drugiego rodzica.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za

wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 10/01/2018

Legalne wywiezienie dziecka - Bułgaria

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Przepisy art. 123 ust. 2 kodeksu rodzinnego ustanawiają procedurę rozstrzygnięcia sporów między rodzicami. W takich przypadkach rodzice mogą zwrócić się do mediatora lub wytoczyć powództwo przed sądem rejonowym właściwym dla aktualnego miejsca zamieszkania dziecka, który po wysłuchaniu rodziców rozstrzygnie spór i ustali, czy rodzicowi powinno przysługiwać prawo do wywiezienia dziecka za granicę w celu zaspokojenia szczególnej potrzeby. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w przypadku gdy sąd udziela zastępczej zgody na wydanie dziecku paszportu lub na wyjazd dziecka za granicę, zgoda taka może zostać udzielona, jeżeli będzie to leżało w interesie dziecka, przy czym sąd wyda zgodę na opuszczenie przez dziecko kraju na czas oznaczony lub wskaże w niej określone państwo lub konkretną grupę państw, do których można wywieźć dziecko. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Najwyższego Sądu Kasacyjnego żadnemu z rodziców nie można udzielić zgody na nieograniczone podróżowanie z dzieckiem poza terytorium Republiki Bułgarii.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Zgodnie z art. 123 ust. 2 kodeksu rodzinnego przesłanką tymczasowego opuszczenia przez dziecko terytorium Bułgarii wyłącznie w towarzystwie jednego rodzica jest uzyskanie poświadczonej notarialnie zgody na wyjazd dziecka za granicę lub zastępczej zgody sądu. Wspomnianej przesłanki nie można jednak interpretować jako zgody na przeniesienie miejsca zamieszkania dziecka do innego państwa.

Uznaje się, że drugi rodzic wyraził zgodę na zmianę zwykłego miejsca zamieszkania dziecka, jeżeli rodzice zawarli umowę zatwierdzoną przez sąd lub jeżeli sąd wydał wyrok przyznający prawo do pieczy rodzicowi, który chce zmienić miejsce zamieszkania dziecka. W takiej umowie lub w takim wyroku należy określić nowe miejsce zamieszkania rodzica i dziecka, wskazując państwo i ustalając odpowiednie reguły utrzymywania kontaktów z drugim rodzicem z uwagi na fakt, że taki rodzic i dziecko będą od tej chwili zamieszkiwali w różnych państwach. Istnienie umowy zatwierdzonej przez sąd lub wyroku sądu zapewnia ochronę dobra dziecka oraz gwarantuje, że zmiana miejsca zamieszkania nie uniemożliwi dziecku utrzymywania kontaktów z drugim rodzicem.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Zobacz odpowiedź na pierwsze pytanie.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

W pierwszym przypadku wymagane jest uzyskanie zgody na wyjazd dziecka za granicę w dowolnej formie pisemnej. W drugim przypadku wymagana jest zatwierdzona przez sąd umowa między rodzicami lub wyrok przyznający prawo do pieczy rodzicowi, który chce zmienić miejsce zamieszkania dziecka, przy czym w takiej umowie lub w takim wyroku należy określić nowe miejsce zamieszkania rodzica i dziecka, wskazując państwo i ustalając odpowiednie reguły utrzymywania kontaktów z drugim rodzicem z uwagi na fakt, że rodzic i dziecko będą od tej chwili zamieszkiwali w różnych państwach.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 13/06/2017

Legalne wywiezienie dziecka - Czechy

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Rodzic, który nie posiada zgody drugiego rodzica na wywiezienie dziecka do innego państwa, powinien uzyskać zgodę sądu.

Jeżeli wykonując władzę rodzicielską w kwestii mającej istotne znaczenie dla dziecka rodzice nie mogą dojść do porozumienia, w szczególności biorąc pod uwagę dobro dziecka, kwestię tę rozstrzyga sąd na wniosek jednego z rodziców (§ 877 ustawy nr 89/2012 kodeks cywilny, z późniejszymi zmianami). Wywiezienie dziecka do innego państwa również uznaje się za kwestię o istotnym znaczeniu.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Długoterminowe wywiezienie dziecka za granicę (tj. w celach innych niż na wakacje) zawsze wymaga uzyskania zgody drugiego rodzica, chyba że rodzic taki został w całości lub częściowo pozbawiony władzy rodzicielskiej. Zgoda rodzica jest wymagana niezależnie od tego, czy sąd orzekł już w kwestii władzy rodzicielskiej (pieczy nad dzieckiem) czy też orzeczenie w sprawie pieczy nad dzieckiem nie zostało jeszcze wydane. Stan cywilny rodziców nie ma znaczenia w tym kontekście.

3 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Jeżeli drugi rodzic nie wyraża zgody na wywiezienie dziecka, zgodę taką musi zastąpić orzeczenie sądu (§ 877 ustawy nr 89/2012 kodeks cywilny, z późniejszymi zmianami).

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Nie, tymczasowe wywiezienie dziecka – np. w celu umożliwienia mu spędzenia wakacji z jednym z rodziców – zasadniczo nie jest uznawane za kwestię o istotnym znaczeniu w rozumieniu § 877 ustawy nr 89/2012 kodeks cywilny, z późniejszymi zmianami.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 21/08/2018

Legalne wywiezienie dziecka - Estonia

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Co do zasady rodzice wykonują wspólną władzę rodzicielską, co oznacza, że obydwójce rodzice wykonują tę władzę wspólnie i jednomyślnie, biorąc pod uwagę wszystkie aspekty dobra dziecka. Istotną zasadą jest wykonywanie władzy rodzicielskiej w równym stopniu, tj. rodzicom przysługują takie same prawa i spoczywają na nich takie same obowiązki względem dzieci. Władza rodzicielska obejmuje prawo do podejmowania decyzji w kwestii miejsca zamieszkania dziecka, w tym czy dziecko może zostać wywiezione za granicę.

Dlatego też w przypadku gdy rodzice wykonują wspólną władzę rodzicielską, są oni w równym stopniu uprawnieni do podjęcia decyzji w kwestii tego, czy dziecko może zostać wywiezione za granicę. W związku z powyższym zasadniczo nie można wywieźć dziecka za granicę bez zgody drugiego rodzica.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Co do zasady, jeżeli rodzice wykonują wspólną władzę rodzicielską, uzyskanie zgody drugiego rodzica jest zawsze konieczne.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli w ramach wykonywania wspólnej władzy rodzicielskiej rodzice nie zdołają dojść do porozumienia w kwestii o istotnym znaczeniu dla dziecka, którą może być m.in. wywiezienie dziecka do innego państwa, sąd może, jeżeli jest to konieczne, przyznać jednemu z rodziców prawo do podjęcia decyzji w tym zakresie.

Dlatego też jeżeli jedno z rodziców nie wyraża zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne, drugi rodzic może zwrócić się do sądu o uzyskanie pozwolenia na podjęcie – w tym konkretnym przypadku – autonomicznej decyzji o wywiezieniu dziecka do innego państwa. Sąd może również nałożyć dodatkowe zobowiązania na rodzica, któremu przyznano prawo do podjęcia decyzji w tej konkretnej kwestii.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Jeżeli rodzice wykonują wspólną władzę rodzicielską, zastosowanie mają te same zasady, niezależnie od czasu trwania wywiezienia dziecka za granicę lub przyczyny podjęcia decyzji o zmianie jego miejsca zamieszkania. Dopóki rodzice wykonują

władzę rodzicielską wspólnie lub dopóki sąd np. nie przyzna jednemu z rodziców wyłącznego prawa do podejmowania decyzji w kwestii miejsca zamieszkania dziecka, obydwój rodzice zachowują w równym stopniu prawo do decydowania o tymczasowym wywiezieniu dziecka do innego państwa lub o wywiezieniu dziecka do innego państwa na stałe.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 15/04/2019

Legalne wywiezienie dziecka - Irlandia

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Jeżeli drugiemu rodzicowi nie przysługuje prawo do opieki nad dzieckiem i jeżeli sąd nie zabronił wywiezienia dziecka bez zgody drugiego rodzica.

Jeżeli przed wywiezieniem dziecka lub dzieci z obszaru danej jurysdykcji do sądu nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie opieki lub prawa do kontaktów z dzieckiem.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Jeżeli drugiemu rodzicowi przysługuje prawo opieki na dzieckiem

lub

jeżeli wywiezienie dziecka wpływa na prawo do opieki lub prawo do kontaktów z dzieckiem

lub

jeżeli sąd wyraźnie postanowił, że wywiezienie dziecka do innego państwa będzie wymagało uprzedniej zgody drugiego rodzica lub innej wyraźnie wskazanej osoby.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Można złożyć do sądu wniosek o zezwolenie na zgodne z prawem wywiezienie dziecka.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Tak.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 16/06/2017

Legalne wywiezienie dziecka - Grecja

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica, jeżeli rodzic, który wywozi dziecko, sprawuje wyłączną władzę rodzicielską, zawsze pod warunkiem że nie narusza to prawa dziecka do kontaktu z drugim rodzicem.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

W przypadku gdy oboje rodzice sprawują władzę rodzicielską.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli wywiezienie dziecka jest konieczne, lecz drugi rodzic nie wyraża na nie zgody, sąd będzie musiał rozpatrzyć zaistniałą sytuację, mając na względzie dobro dziecka, i orzec, czy wywiezienia dziecka powinno mieć miejsce.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Przedstawione powyżej zasady, zgodnie z którymi zgoda drugiego rodzica jest wymagana, mają zastosowanie niezależnie od tego, czy wywiezienie do innego państwa ma charakter tymczasowego wyjazdu wakacyjnego czy też wywiezienia na stałe.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 07/07/2017

Legalne wywiezienie dziecka - Hiszpania

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Jeżeli wykonują oni wyłączną władzę rodzicielską, która obejmuje prawa i obowiązki rodziców względem dzieci pozostających pod władzą rodzicielską. W przypadku rozpadu więzi między rodzicami władza rodzicielska jest niezależna od prawa do pieczy i kontaktów z dzieckiem.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Jeżeli rodzice wykonują wspólną władzę rodzicielską, niezależnie od tego, któremu z rodziców przysługuje prawo do kontaktów z dzieckiem i prawo do pieczy na dzieckiem.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli uzyskanie zgody drugiego rodzica jest konieczne, ale między rodzicami doszło do sporu i drugi rodzic odmawia udzielenia zgody, wywiezienie dziecka za granicę musi zatwierdzić organ sądowy.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

W przypadku tymczasowego wywiezienia za granicę stosuje się inne zasady niż w przypadku wywiezienia za granicę na stałe. W przypadku wywiezienia dziecka za granicę w celach związanych ze standardową opieką medyczną, na wakacje lub w podobnym celu decyzję w tej kwestii podejmuje rodzic, z którym dziecko aktualnie przebywa, niezależnie od tego, czy posiada on prawo do pieczy nad dzieckiem lub prawo do kontaktów z dzieckiem, przy czym konieczne jest poszanowanie prawa każdego z rodziców do kontaktów z dzieckiem lub do odwiedzania dziecka. Uzyskanie zgody osób wykonujących władzę rodzicielską jest wymagane wyłącznie w przypadku poważnych decyzji wywierających wpływ na życie dzieci, takich jak np. decyzja o wywiezieniu dziecka za granicę na stałe.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 04/04/2019

Legalne wywiezienie dziecka - Francja

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
  - 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
  - 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.
-

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Jeżeli rodzice wykonują wspólną władzę rodzicielską, obydwójce są uprawnieni do podróżowania z dzieckiem bez konieczności uzyskania wyraźnej zgody drugiego rodzica.

Jeżeli jedno z rodziców wykonuje wyłączną władzę rodzicielską, dorozumiana ani wyraźna zgoda drugiego rodzica nie jest konieczna.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Wyjazd na wakacje

Aby sprzeciwić się wywiezieniu dziecka za granicę przez jedno z rodziców, drugi rodzic może złożyć na komisariacie sprzeciw przeciwko opuszczeniu przez dziecko terytorium państwa, ważny przez 15 dni, lub zwrócić się do sądu rodzinnego o wydanie zakazu wywożenia dziecka poza terytorium państwa bez zgody obojga rodziców (art. 373-2-6 kodeksu cywilnego), który jest ważny do momentu osiągnięcia przez dziecko pełnoletności lub do momentu wydania nowego orzeczenia w tym zakresie. Zakaz opuszczania terytorium państwa przez dziecko bez zgody obojga rodziców uniemożliwia wywiezienie dziecka za granicę. Rodzice mogą jednak wyrazić zgodę na konkretny wyjazd dziecka podróżującego samodzielnie lub z jednym z rodziców, składając odpowiednie oświadczenie przed funkcjonariuszem policji (zazwyczaj na pięć dni przed terminem wyjazdu). Jeżeli jedno z rodziców odmówi złożenia oświadczenia o wyrażeniu zgody, drugi rodzic może wystąpić do sądu o uchylenie zakazu opuszczania terytorium państwa przez dziecko lub o wyjątkowe udzielenie zgody na opuszczenie terytorium państwa przez dziecko.

Wyjazd w celu zmiany miejsca zamieszkania

Nawet w przypadku braku sprzeciwu przeciwko wywiezieniu dziecka za granicę oraz braku zakazu opuszczania kraju przez dziecko, uzyskanie zgody drugiego rodzica jest wymagane, jeżeli celem wyjazdu dziecka jest zmiana jego miejsca zamieszkania.

Jeżeli rodzic zignoruje brak zgody drugiego rodzica na taki wyjazd, drugi rodzic może wystąpić z wnioskiem o zwrot dziecka, powołując się na jego bezprawne uprowadzenie.

Należy podkreślić, że niezależnie od celu wywiezienia dziecka – i pomijając szczególne przypadki istnienia zakazu wywożenia dziecka oraz sprzeciwu przeciwko opuszczeniu przez nie terytorium państwa – rodzic opuszczający terytorium państwa z dzieckiem nie jest zobowiązany do wykazania, że uzyskał zgodę drugiego rodzica na wywiezienie dziecka, z uwagi na domniemanie istnienia takiej zgody względem osób trzecich.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli rodzic odmówi zgody na wyjazd dziecka, w przypadku gdy istnieje zakaz opuszczania terytorium państwa przez dziecko bez zgody obojga rodziców, rodzic, który chce wywieźć dziecko, może wszcząć postępowanie przed sądem o wydanie zgody na opuszczenie terytorium państwa przez dziecko.

Podobnie w przypadku gdy wywiezienie dziecka ma na celu zmianę jego miejsca zamieszkania, rodzic, który chce wywieźć dziecko, musi zwrócić się do sądu rodzinnego właściwego dla miejsca zamieszkania dziecka o udzielenie zgody na jego wywiezienie, jeżeli drugi rodzic odmawia udzielenia takiej zgody.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

We wszystkich przypadkach stosuje się te same przepisy, niezależnie od przyczyny wyjazdu lub czasu jego trwania. Jeżeli jednak wywiezienie dziecka ma na celu zmianę jego miejsca zamieszkania, brak zgody drugiego rodzica na wywiezienie dziecka stanowi podstawę do wszczęcia określonych procedur powrotu.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 20/06/2017

Legalne wywiezienie dziecka - Chorwacja

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Jeżeli chodzi o okoliczności, w jakich rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica, należy wyróżnić następujące sytuacje:

- a) sytuację, w której rodzic, z którym dziecko zamieszkuje, ma zamiar zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa; oraz
- b) sytuację, w której rodzic, z którym dziecko nie zamieszkuje, lecz z którym utrzymuje osobiste kontakty, ma zamiar zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa.

a) Rodzic, z którym dziecko zamieszkuje, może po rozwodzie – w ramach sprawowania bieżącej pieczy nad dzieckiem – zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa (np. na jednodniową wycieczkę), pod warunkiem że wyjazd ten pozostanie bez uszczerbku dla prawa drugiego rodzica do utrzymywania osobistych kontaktów z dzieckiem zgodnie z art. 95 i 119 ustawy – prawo rodzinne (Obiteljski zakon) (Dziennik Urzędowy Republiki Chorwacji [Narodne Novine, NN] nr 103/15, zwanej dalej: „ObZ z 2015 r.”). Oznacza to, że niezależnie od tego, czy rodzice sprawują władzę rodzicielską nad dzieckiem wspólnie, czy też sąd powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, każde z nich ma prawo do niezależnego podejmowania codziennych decyzji związanych z dzieckiem, kiedy dziecko znajduje się pod jego opieką (art. 110 ObZ z 2015 r.). Jeżeli po rozwodzie rodzice sprawują władzę rodzicielską nad dzieckiem wspólnie (art. 104 ObZ z 2015 r.), muszą wspólnie podejmować decyzje istotne dla dziecka (art. 108 ObZ z 2015 r.). Biorąc pod uwagę, że okazjonalna podróż do innego państwa (np. jednodniowa wycieczka) nie wiąże się z zamiarem zmiany miejsca zamieszkania ani pobytu dziecka, a zatem nie należy do katalogu zamkniętego istotnych praw osobistych dziecka, o których mowa w art. 100 ObZ z 2015 r., należy zatem odpowiednio zastosować przepisy art. 99 ust. 2 ObZ z 2015 r. Ta sama zasada ma zastosowanie wówczas, gdy rodzicowi, z którym dziecko zamieszkuje po rozwodzie, sąd powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem w sposób częściowo wyłączny (art. 105 ObZ z 2015 r.). Jeżeli w drodze orzeczenia sąd powierzył władzę rodzicielską wyłącznie jednemu z rodziców, z którym

dziecko zamieszkuje po rozwodzie, rodzic ten nie ma jednak obowiązku uzyskania zgody drugiego rodzica na tymczasowe wywiezienie dziecka do innego państwa (art. 105 ust. 5 ObZ z 2015 r.).

b) Jeżeli rodzic, z którym dziecko nie zamieszkuje po rozwodzie, lecz z którym utrzymuje osobiste kontakty, zdecyduje się zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jest to możliwe, pod warunkiem że jest to pobyt czasowy w innym państwie (np. jednodniowa wycieczka) odbywający się w czasie, w którym danemu rodzicowi przysługuje prawo do utrzymywania osobistych kontaktów z dzieckiem (art. 121 ObZ z 2015 r.), oraz pod warunkiem że rodzic nie został pozbawiony tego prawa ani że nie zostało ono ograniczone na mocy orzeczenia sądowego (art. 123–126 ObZ z 2015 r.). Oznacza to, że niezależnie od faktu, czy rodzice sprawują władzę rodzicielską nad dzieckiem wspólnie, czy też sąd powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, każdy z nich ma prawo do niezależnego podejmowania codziennych decyzji związanych z dzieckiem, kiedy dziecko znajduje się w jego pieczy (art. 110 ObZ z 2015 r.). Jeżeli po rozwodzie rodzice sprawują władzę rodzicielską nad dzieckiem wspólnie (art. 104 ObZ z 2015 r.), muszą wspólnie podejmować decyzje istotne dla dziecka (art. 108 ObZ z 2015 r.). Biorąc pod uwagę, że pobyt czasowy w innym państwie (np. jednodniowa wycieczka) odbywający się w czasie, w którym rodzicowi przysługuje prawo do utrzymywania osobistych kontaktów z dzieckiem, nie wiąże się z zamiarem zmiany miejsca zamieszkania ani pobytu dziecka, a zatem nie należy do katalogu zamkniętego istotnych praw osobistych dziecka, o których mowa w art. 100 ObZ z 2015 r., należy zatem odpowiednio zastosować przepisy art. 99 ust. 2 ObZ z 2015 r. Ta sama zasada ma zastosowanie wówczas, gdy rodzicowi, z którym dziecko zamieszkuje po rozwodzie, sąd powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem w sposób częściowo wyłączny (art. 105 ObZ z 2015 r.), ponieważ rodzicowi utrzymującemu bezpośrednio kontakty osobiste z dzieckiem przysługują swoboda oraz prawo reprezentowania dziecka w codziennych sprawach w czasie, w którym dziecko znajduje się w jego pieczy (zgodnie z art. 110 i 112 oraz w związku z art. 105 ust. 1 ObZ z 2015 r.).

W tych sytuacjach należy podkreślić znaczenie przepisów art. 111 ObZ z 2015 r. Oznacza to, że oboje rodzice – niezależnie od tego, czy sprawują władzę rodzicielską nad dzieckiem wspólnie, czy też sąd powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z nich, są zobowiązani do przekazywania sobie nawzajem informacji na temat dziecka, w tym informacji na temat możliwego wywiezienia dziecka za granicę. Oprócz tego, że jest to prawny obowiązek rodziców, przekroczenie granicy państwa wymaga okazania dokumentów tożsamości oraz innych dokumentów, które dziecko lub każde z rodziców powinno mieć przy sobie.

Jeżeli jeden rodzic uważa, że drugi rodzic może nadużyć prawa do tymczasowego wywiezienia dziecka, może zwrócić się do sądu o zastosowanie jednego ze środków określonych w art. 418 ObZ z 2015 r. w postępowaniu pozasądowym w celu zapewnienia wykonania orzeczenia ustalającego kontakty rodzica z dzieckiem lub o zastosowanie jednego ze środków wymienionych w art. 419 ObZ z 2015 r. zapewniającego bezpieczny powrót dziecka.

Najkorzystniejszym wariantem jest osiągnięcie przez rodziców porozumienia w sprawie tych i podobnych kwestii, które mogą oni następnie uregulować w porozumieniu o sposobie wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej (art. 106 ust. 3 ObZ z 2015 r.).

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Każde wywiezienie dziecka do innego państwa (na stałe), którego celem jest zmiana miejsca zamieszkania lub pobytu dziecka, wymaga zgody obojga rodziców. Niezależnie od tego, czy rodzice sprawują władzę rodzicielską nad dzieckiem wspólnie, czy też sąd powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem w sposób częściowo wyłączny jednemu rodzicowi, rodzic, który wywozi dziecko, a zatem zmienia miejsca zamieszkania lub pobytu dziecka, musi uzyskać stosowną zgodę drugiego rodzica na piśmie (art. 100 i 108 ObZ z 2015 r.). Rodzic, z którym dziecko zamieszkuje po rozwodzie i któremu sąd powierzył wykonywanie wyłącznej władzy rodzicielskiej, nie jest jednak zobowiązany do uzyskania zgody drugiego rodzica na wywiezienie dziecka do innego państwa w celu zmiany miejsca zamieszkania lub pobytu dziecka (art. 105 ust. 5 ObZ z 2015 r.).

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli rodzic wywożący dziecko do innego państwa z zamiarem zmiany miejsca zamieszkania lub pobytu dziecka nie jest w stanie uzyskać zgody drugiego rodzica na piśmie, sąd w postępowaniu pozasądowym rozstrzyga, który z rodziców działa dla dobra dziecka w danym przypadku (art. 100 ust. 5 ObZ z 2015 r. oraz art. 478 ust. 1 ObZ z 2015 r.). Tego rodzaju postępowanie pozasądowe muszą poprzedzać obowiązkowe pozasądowe konsultacje rodzinne, których celem jest podjęcie przez ekspertów z Ośrodka Pomocy Społecznej próby pomocy rodzicom w osiągnięciu porozumienia w tej sprawie (art. 481 ObZ z 2015 r. – obowiązkowe pozasądowe konsultacje rodzinne jako przesłanka procesowa wszczęcia postępowania z art. 100 ust. 5 ObZ z 2015 r.). Jeżeli rodzice nie są w stanie osiągnąć porozumienia w toku obowiązkowych konsultacji rodzinnych, sprawę rozstrzygnie sąd w postępowaniu pozasądowym, w którym uwzględnia się w szczególności: wiek i opinię dziecka, prawo dziecka do utrzymywania osobistych kontaktów z drugim rodzicem, wolę i gotowość rodziców podjęcia współpracy w zakresie wykonywania przysługujących im praw rodzicielskich, sytuację osobistą rodziców, odległość między miejscami zamieszkania lub pobytu rodziców a miejscem, do którego dziecko miałoby się przenieść, jak również połączenia komunikacyjne między tymi miejscami oraz prawo rodzica do swobodnego przemieszczania się (art. 484 ObZ z 2015 r.).

Należy jednak podkreślić, że jeżeli sąd powierzył jednemu z rodziców wyłączną władzę rodzicielską nad dzieckiem, rodzic ten nie ma obowiązku uzyskania zgody drugiego rodzica na wywiezienie dziecka do innego państwa w celu zmiany miejsca zamieszkania lub pobytu dziecka, tj. w takim przypadku sprzeciw drugiego rodzica nie wywołuje żadnych skutków prawnych (art. 105 ust. 5 ObZ z 2015 r.).

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Jak wskazano w odpowiedziach na pytania 1–3, ObZ z 2015 r. reguluje prawa i obowiązki rodziców w różny sposób, w zależności od tego, czy chodzi o czasowe wywiezienie dziecka do innego państwa (np. jednodniową wycieczkę pozostającą bez uszczerbku dla praw drugiego rodzica), czy też o wywiezienie dziecka do innego państwa na stałe w celu zmiany miejsca zamieszkania lub pobytu dziecka.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 23/08/2018

Legalne wywiezienie dziecka - Cypr

SPIS TREŚCI

- [1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?](#)
- [2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?](#)
- [3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?](#)
- [4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka \(np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.\) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.](#)

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Rodzic sprawujący wyłączną pieczę nad dzieckiem może zgodnie z prawem wyjechać z dzieckiem do innego państwa bez zgody drugiego rodzica.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

W przypadku gdy oboje rodzice sprawują wspólną pieczę nad małoletnim dzieckiem, zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa. Wywiezienie bez zgody stanowi co więcej przestępstwo na podstawie rozdziału 154 kodeksu karnego.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Wywiezienie dziecka do innego państwa bez zgody drugiego rodzica, z którym sprawowana jest wspólna piecza, możliwe jest na podstawie odpowiedniego orzeczenia sądu rodzinnego.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

W przypadku braku zgody na tymczasowe wywiezienie dziecka lub wywiezienie dziecka na stałe wymagane jest orzeczenie sądu. W przypadku udzielenia zgody nie jest wymagane przedstawienie konkretnego rodzaju dokumentu dotyczącego jej udzielenia.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 17/07/2017

Legalne wywiezienie dziecka - Łotwa

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Jeżeli sąd orzekł, że miejsce zamieszkania dziecka znajduje się w innym państwie, rodzic wywozący dziecko w celu przeniesienia jego miejsca stałego zamieszkania do tego państwa nie musi uzyskać zgody drugiego rodzica.

Rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko w celu przeniesienia jego miejsca zamieszkania do innego państwa bez zgody drugiego rodzica, jeżeli posiada wyłączne prawo do pieczy nad dzieckiem przyznane mu na mocy umowy zawartej między rodzicami lub orzeczenia sądu.

Rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko w celu przeniesienia jego miejsca zamieszkania do innego państwa bez zgody drugiego rodzica, jeżeli prawo drugiego rodzica do pieczy nad dzieckiem zostało zawieszona na mocy orzeczenia sądu rodzinnego i opiekuńczego (*bāriņtiesa*) lub jeżeli rodzic został pozbawiony tego prawa na mocy orzeczenia sądu.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Rodzic, którego prawo do pieczy nad dzieckiem nie zostało zawieszona lub który nie został pozbawiony tego prawa, może zgodnie z prawem wywieźć dziecko w celu przeniesienia jego miejsca zamieszkania do innego państwa po uzyskaniu zgody drugiego rodzica, który posiada prawo do pieczy nad dzieckiem (wspólne lub wyłączne).

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli drugi rodzic nie wyrazi zgody na wywiezienie dziecka, rodzic pragnący wywieźć dziecko w celu przeniesienia jego miejsca zamieszkania do innego państwa może zwrócić się do sądu o ustalenie miejsca zamieszkania dziecka w państwie, do którego zamierza je wywieźć.

Jeżeli drugi rodzic nie wyraża zgody na wywiezienie dziecka, rodzic pragnący wywieźć dziecko w celu przeniesienia jego miejsca zamieszkania do innego państwa może zwrócić się do sądu o przyznanie mu wyłącznego prawa do pieczy nad dzieckiem.

Jeżeli drugi rodzic nie wyraża zgody na wywiezienie dziecka, rodzic pragnący wywieźć dziecko w celu przeniesienia jego miejsca zamieszkania do innego państwa może zwrócić się do sądu rodzinnego i opiekuńczego o zawieszenie prawa drugiego rodzica do pieczy nad dzieckiem (jeżeli istnieją ku temu obiektywne przesłanki) lub może zwrócić się do sądu o pozbawienie drugiego rodzica prawa do pieczy nad dzieckiem (jeżeli istnieją ku temu obiektywne przesłanki).

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Jeżeli chodzi o wywiezienie dziecka za granicę na stałe, zobacz odpowiedzi na poprzednie pytania.

W przypadku tymczasowego wywiezienia dziecka za granicę uzyskanie zgody drugiego rodzica nie jest konieczne.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 06/02/2019

Legalne wywiezienie dziecka - Litwa

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Dziecko może zostać wywiezione do innego państwa bez zgody drugiego rodzica wyłącznie tymczasowo (np. na wakacje). Zmiana państwa miejsca zamieszkania dziecka wiąże się z koniecznością uzyskania zgody drugiego rodzica albo wydania przez sąd orzeczenia ustalającego miejsce zamieszkania dziecka w państwie trzecim.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Jeżeli rodzice pozostają w związku małżeńskim i nie są rozwiedzeni – niezależnie od tego, czy zamieszkują razem czy osobno – zmiana państwa miejsca zamieszkania dziecka wymaga zgody obojga z nich.

Jeżeli rodzice są rozwiedzeni, a miejsce zamieszkania dziecka zostało ustalone przy jednym z rodziców, przeniesienie miejsca zamieszkania dziecka do państwa trzeciego wymaga uzyskania zgody drugiego rodzica, ponieważ ustalenie miejsca zamieszkania dziecka przy jednym z rodziców nie przyznaje temu rodzicowi dodatkowych praw względem dziecka, chyba że sąd orzekł inaczej.

Jeżeli rodzice nie pozostają w związku małżeńskim, a miejsce zamieszkania dziecka nie zostało ustalone przy żadnym z nich, przyjmuje się, że przysługują im równe prawa względem dziecka, a zatem zmiana państwa miejsca zamieszkania dziecka wymaga zgody obojga z nich.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli uzyskanie zgody drugiego rodzica jest niemożliwe, rodzic wyjeżdżający do innego państwa musi zwrócić się do sądu o ustalenie miejsca zamieszkania dziecka oraz o rozstrzygnięcie kwestii związanych z prawem do kontaktów z dzieckiem. Jeżeli miejsce zamieszkania dziecka zostało już ustalone, rodzic musi wystąpić o wprowadzenie zmian w ustaleniach dotyczących prawa do kontaktów z dzieckiem.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Prawo litewskie nie przewiduje wymogu uzyskania dodatkowej zgody rodzica na tymczasowe wywiezienie dziecka do innego państwa.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 21/06/2017

Legalne wywiezienie dziecka - Luksemburg

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Co do zasady nie wymaga się zgody drugiego z rodziców na czasowy wyjazd dziecka za granicę. Jeżeli rodzice sprawują władzę rodzicielską wspólnie, każde z nich może wyjechać z dzieckiem bez zgody drugiego z rodziców. Jeżeli wyjątkowo jeden tylko jedno z rodziców sprawuje władzę rodzicielską, zgoda drugiego z rodziców na wyjazd dziecka, wyrażona wyraźnie albo w sposób milczący, nie jest wymagana.

To z rodziców, które jest pozbawione władzy rodzicielskiej, może, w ramach wykonywania swojego prawa do odwiedzania dziecka i zabierania go do siebie, bez zgody drugiego rodzica wyjechać z dzieckiem na pewien czas za granicę. Zgody drugiego z rodziców nie wymaga również krótkotrwały wyjazd z dzieckiem za granicę (np. na zakupy) ani na dłuższy czas (np. na wakacje), pod warunkiem, że taki wyjazd odbywa się w ramach wykonywania prawa do odwiedzania dziecka i zabierania go do siebie.

Obowiązujące wymogi prawne dotyczące dokumentów tożsamości lub innych dokumentów niezbędnych do wyjazdu dziecka na czas określony są różne w zależności od państwa, do którego dziecko ma przyjechać.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Wyjazd dziecka na stałe lub **na czas określony z ważnych powodów** (np. w celu podjęcia leczenia poważnej choroby) zawsze wymaga zgody obojga rodziców, o ile sprawują oni władzę rodzicielską wspólnie. Zmianę domicylu lub miejsca zwykłego pobytu na zagraniczny poczytuje się za wyjazd dziecka na stałe, co wymaga zgody obojga rodziców. Jeżeli tylko jedno z rodziców

sprawuje władzę rodzicielską, zgoda drugiego nie jest wymagana. Na żądanie drugiego z rodziców można jednak umożliwić mu wykonywanie jego prawa do odwiedzania dziecka.

Ze względów dowodowych zgoda rodziców wymaga zachowania formy pisemnej. Dokument taki mogą sporządzić sami rodzice. Na żądanie państwa przyjmującego rodzice mogą wystąpić do sądu o nadanie ich zgodom formy utrwalonej.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli jedno z rodziców odmawia zgody na wyjazd dziecka do innego państwa, konieczne jest wystąpienie do sądu rodzinnego o wydanie zezwolenia na pobyt zagraniczny dziecka.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Jak wskazano w sekcjach 1–3, wymogi prawne są zróżnicowane w zależności od tego, czy chodzi o wyjazd dziecka na czas określony, czy na pobyt stały.

Wyjazd dziecka na czas określony za granicę bez opieki rodziców każdorazowo wymaga zezwolenia na opuszczenie kraju (dokumentu, w którym jedno z rodziców zezwala na wyjazd swojego małoletniego dziecka z terytorium Luksemburga).

Stosowny formularz zezwolenia można uzyskać w urzędzie gminy. Większość urzędów pobiera opłaty za udostępnienie takiego formularza na pokrycie kosztów administracyjnych. Wysokość tej opłaty jest zróżnicowana w zależności od urzędu gminy.

Choć skorzystanie z formularza nie jest obowiązkowe, wiele organów innych państw wymaga jego przedłożenia pod rygorem niewypuszczenia dziecka na swoje terytorium.

Jeżeli dziecku towarzyszy tylko jedno z rodziców, zaleca się uzyskanie zgody drugiego z rodziców, gdyż niektóre państwa przedstawienia takiej zgody żądają.

Linki

<http://www.legilux.lu/>

<https://justice.public.lu/fr.html>

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 14/05/2019

Legalne wywiezienie dziecka - Węgry

SPIS TREŚCI

- [1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?](#)
  - [2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?](#)
  - [3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?](#)
  - [4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka \(np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.\) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.](#)
-

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

A) Co do zasady **rodzic** może wywieźć swoje dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica, jeżeli wywozi dziecko na **krótki czas** i **bez zamiaru pozostania w tym państwie**. Taka sytuacja może mieć miejsce w następujących przypadkach:

- rodzice wykonują władzę rodzicielską wspólnie;
- jedno z rodziców wykonuje władzę rodzicielską na mocy umowy między rodzicami lub orzeczenia sądu, lecz władza rodzicielska drugiego z rodziców nie została ograniczona ani nie został on pozbawiony władzy rodzicielskiej przez sąd;
- dziecko zostaje wywiezione do innego państwa przez rodzica wykonującego swoje prawo do kontaktów z dzieckiem w okresie przewidzianym na jego kontakty z dzieckiem, *chyba że* uzyskanie zgody drugiego rodzica jest wymagane na mocy orzeczenia sądu lub decyzji publicznego organu opiekuńczego.

B) **Rodzic** może wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica **nawet na długi czas lub z zamiarem pozostania w tym państwie**, jeżeli sąd ograniczył władzę rodzicielską drugiego rodzica lub pozbawił go władzy rodzicielskiej.

C) W poniższych przypadkach prawo do zgodnego z prawem wywiezienia dziecka do innego państwa bez zgody rodzica przysługuje również **opiekunowi**, o ile publiczny organ opiekuńczy nie ograniczył tego prawa:

- **na krótki czas i bez zamiaru pozostania w tym państwie**, jeżeli dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej;
- jeżeli dziecko znajduje się pod opieką osoby trzeciej, a władza rodzicielska rodzica została zawieszona.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

A) Jeżeli **rodzic** zamierza wywieźć dziecko do innego państwa **na długi czas lub z zamiarem pozostania w tym państwie**, musi uzyskać zgodę drugiego rodzica. Taka sytuacja może mieć miejsce w następujących przypadkach:

- rodzice wykonują władzę rodzicielską wspólnie;
- jedno z rodziców wykonuje władzę rodzicielską na mocy umowy między rodzicami lub orzeczenia sądu, lecz władza rodzicielska drugiego z rodziców nie została ograniczona ani nie został on pozbawiony władzy rodzicielskiej przez sąd.

B) Jeżeli dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej, jego **opiekun** może wywieźć je do innego państwa **na długi czas lub z zamiarem pozostania w tym państwie** wyłącznie za zgodą rodzica.

Wyjazd do innego państwa w celu podjęcia studiów lub pracy w tym państwie lub w innym podobnym celu może zostać uznany za wyjazd **na długi czas**.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli drugi rodzic nie udzielił zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, rodzic zamierzający wywieźć dziecko może zwrócić się o rozstrzygnięcie tej kwestii do publicznego organu opiekuńczego. W takich przypadkach decyzja publicznego organu opiekuńczego zezwalająca na wywiezienie dziecka do innego państwa zastępuje zgodę drugiego rodzica.

Rodzic zwracający się o ustalenie miejsca zamieszkania dziecka w innym państwie musi załączyć do swojego wniosku dokumenty potwierdzające możliwość zapewnienia dziecku edukacji, utrzymania, opieki i możliwości studiowania w tym państwie (a zatem w szczególności ocenę środowiskową sporządzoną przez zagraniczny organ, świadectwo potwierdzające uczęszczanie do szkoły, zaświadczenie o dochodach rodzica, oświadczenie o przyjęciu). Na wniosek rodzica publiczny organ opiekuńczy zapewni sporządzenie oceny środowiskowej. Jeżeli rodzic nie podjął jeszcze zatrudnienia w takim innym państwie, publiczny organ opiekuńczy może przyjąć od niego oświadczenie dotyczące oczekiwanych dochodów zamiast zaświadczenia o dochodach.

Rozstrzygając spór, publiczny organ opiekuńczy bierze pod uwagę możliwość wykonania orzeczenia sądu lub decyzji publicznego organu opiekuńczego w kwestii utrzymywania bezpośrednich kontaktów między dzieckiem a rodzicem mieszkającymi osobno w braku umowy międzynarodowej regulującej te kwestie lub zasady wzajemności.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Jak wspomniano w odpowiedzi na pytanie 1, jeżeli wyjazd za granicę nie ma długotrwałego charakteru, rodzic może wywieźć dziecko do innego państwa nawet bez zgody drugiego rodzica. W takich przypadkach w celu wywiezienia dziecka za granicę należy spełnić ogólne warunki obowiązujące przy przekraczaniu granicy (na przykład dziecko musi posiadać ważny paszport).

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 22/02/2018

Legalne wywiezienie dziecka - Malta

 Please note that the original language version of this page [en](#) has been amended recently. The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators.

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Okoliczności mogą być różne, w zależności od sytuacji, ale na ogół zgoda drugiego rodzica nie jest konieczna, jeżeli jego miejsca zamieszkania jest nieznane. Art. 56 ust. 5 kodeksu cywilnego stanowi, że sąd może pozbawić każdego z rodziców praw rodzicielskich i w związku z tym rodzic, któremu przyznano opiekę nad dzieckiem, nie jest zobowiązany uzyskać zgody rodzica, który został pozbawiony praw rodzicielskich.

Jednakże rodzic powinien zawsze upewnić się, że może wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica, występując o zezwolenie do właściwego sądu, np. Wydziału Rodzinnego Sądu Cywilnego.

Należy tutaj nawiązać do art. 2 ust. 9 rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003, który stanowi, że „termin »prawo do opieki« obejmuje prawa i obowiązki odnoszące się do opieki nad osobą dziecka, w szczególności prawo do określania miejsca pobytu dziecka”. W związku z tym istnieje możliwość, że rodzic, któremu przysługuje wyłączne prawo opieki nad dzieckiem, może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Zgoda drugiego rodzica jest zawsze wymagana w odniesieniu do zmiany miejsca pobytu dziecka na podstawie prawa krajowego, w szczególności jeżeli drugiemu rodzicowi przysługuje prawo, które zostanie naruszone w razie zmiany miejsca pobytu dziecka. Do takich praw zaliczamy prawo do kontaktów z dzieckiem oraz prawo do uczestniczenia w decyzjach dotyczących życia dziecka (co obejmuje miejsce pobytu, otoczenie i kulturę, w których dziecko będzie wychowywane). W tej sytuacji rodzic, który nie wyraził

zgody, może sprzeciwić się zmianie miejsca pobytu dziecka z różnych powodów, na przykład ze względu na to, że taka zmiana miejsca pobytu pozbawi go prawa do kontaktów z dzieckiem.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Dziecko można wywieźć do innego państwa bez zgody drugiego rodzica, jeżeli zezwoli na to właściwy sąd.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Tak, te same zasady obowiązują w przypadku czasowej zmiany miejsca pobytu dziecka. Rodzic może wyrazić zgodę w następujący sposób:

Ja, niżej podpisany/-a, będący/-a rodzicem _____ (imię, nazwisko, data urodzenia, numer dokumentu tożsamości małoletniego) zezwalam na to, aby mój syn/moja córka (proszę wybrać odpowiedni pozycję) opuścił/-a Maltę w celu _____ (proszę podać powód wyjazdu z Malty) na czas nieokreślony / na okres _____ (proszę podać okres) (proszę wybrać odpowiednią pozycję).

_____
Podpis, imię, nazwisko, numer dokumentu tożsamości rodzica

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 10/07/2017

Legalne wywiezienie dziecka - Niderlandy

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica jedynie w przypadku, gdy sprawuje wyłączną pieczę nad dzieckiem.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Uzyskanie zgody drugiego rodzica na wywiezienie dziecka do innego państwa jest konieczne, w przypadku gdy rodzice sprawują wspólną pieczę nad dzieckiem.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli wywiezienie dziecka do innego państwa jest konieczne, ale drugi rodzic sprawujący wspólną pieczę nad dzieckiem nie wyraża na nie zgody, można zwrócić się do sądu o udzielenie zgody zastępczej (art. 253A, księga I niderlandzkiego kodeksu cywilnego (Nederlands Burgerlijk Wetboek)).

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Tak, w Niderlandach w odniesieniu do tymczasowego wywiezienia dziecka stosuje się takie same przepisy jak w odniesieniu do wywiezienia dziecka na stałe. Odpowiedni formularz zgody na wyjazd małoletniego za granicę można znaleźć pod następującym adresem: „toestemming om te reizen” (w języku niderlandzkim) „consent letter for minors travelling abroad” (w języku angielskim)

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 12/09/2018

Legalne wywiezienie dziecka - Austria

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

1.1. W pierwszej kolejności należy wspomnieć o kompleksowej zmianie ustawy o stosunkach między rodzicami a dziećmi wprowadzonej ustawą z 2013 r. zmieniającą ustawę o stosunkach między rodzicami a dziećmi oraz o nazwiskach (Kindschafts- und Namensrecht-Änderungsgesetz 2013) (Federalny Dziennik Urzędowy (BGBl) I 2013/15), która weszła w życie w Austrii w dniu 1 lutego 2013 r. Od tego czasu przepisy dotyczące miejsca zamieszkania znajdują się w § 162 austriackiego kodeksu cywilnego (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch – KZ), przy czym nie należy ich interpretować w oderwaniu od innych przepisów, ale w szerszym kontekście pozostałych przepisów ustawy o stosunkach między rodzicami a dziećmi.

1.2. Rodzic może zawsze wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica, jeżeli, po pierwsze, wykonuje wyłączną władzę rodzicielską nad dzieckiem; po drugie, z wyprzedzeniem powiadomił drugiego rodzica o zamiarze wywiezienia dziecka; i po trzecie, drugi rodzic nie wyraził w rozsądnym terminie wyraźnego sprzeciwu wobec zamiaru wywiezienia dziecka ani nie zwrócił się do sądu o pozbawienie lub ograniczenie władzy rodzicielskiej. Jeżeli drugi rodzic zwróci się do sądu w tej sprawie, sąd jest zobowiązany rozstrzygnąć, czy wywiezienie dziecka jest zgodne z prawem. Aby zabezpieczyć wykonanie orzeczenia o zmianie miejsca zamieszkania, sąd może również nałożyć na rodzica zakaz opuszczania kraju z dzieckiem (§ 107 ust. 3 zdanie czwarte ustawy o rozstrzygnięciu sporów (Außerstreitgesetz – AußStrG)).

Drugi rodzic jest zobowiązany wziąć pod uwagę oświadczenie rodzica, który nie wykonuje władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, jeżeli zachowanie się w sposób wskazany w tym oświadczeniu jest w większym stopniu zgodne z dobrem dziecka.

Jeżeli rodzic wykonujący wyłączną władzę rodzicielską nad dzieckiem nie poinformował drugiego rodzica o planowanym wyjeździe pomimo spoczywającego na nim obowiązku udzielenia takich informacji (§ 189 ust. 1 zdanie pierwsze kc – obowiązek ten obejmuje również przypadki wyjazdu za granicę) lub jeżeli rodzic wykonujący wyłączną władzę rodzicielską nad dzieckiem wyjedzie za granicę pomimo wyraźnego sprzeciwu drugiego rodzica, sytuacja taka nie stanowi (w przypadku gdy drugi rodzic nie wykonuje władzy rodzicielskiej nad dzieckiem) naruszenia przepisów dotyczących władzy rodzicielskiej w rozumieniu art. 3 konwencji haskiej dotyczącej uprowadzenia dziecka, ale stanowi wyłącznie naruszenie przepisów austriackiego prawa rodzinnego regulujących stosunki między rodzicami, co może wywoływać skutki na gruncie prawa rodzinnego (od zwykłego upomnienia po powierzenie władzy rodzicielskiej innej osobie).

1.3. Jeżeli sąd powierzył władzę rodzicielską obojgu rodzicom, muszą oni – w zakresie, w jakim będzie to wykonalne i możliwe – wykonywać władzę rodzicielską za porozumieniem (§ 137 ust. 2 zdanie ostatnie kc).

W tym kontekście należy rozróżnić sytuację, w której dziecko zostaje wywiezione za granicę przez a) rodzica, w którego gospodarstwie domowym zazwyczaj zamieszkuje, oraz sytuację, w której dziecko zostaje wywiezione przez b) drugiego rodzica, w którego gospodarstwie domowym zazwyczaj nie zamieszkuje. Wywożąc dziecko za granicę, rodzic, w którego gospodarstwie domowym dziecko zazwyczaj nie zamieszkuje, dopuszcza się każdorazowo czynu zabronionego w rozumieniu art. 3 konwencji haskiej dotyczącej uprowadzenia dziecka. W przypadku rodzica, w którego gospodarstwie domowym dziecko zazwyczaj zamieszkuje, sytuacja prawna jest bardziej złożona.

Przepisy przywołanego powyżej § 189 ust. 1 zdanie pierwsze kc dotyczące obowiązku informowania drugiego rodzica w kwestiach o istotnym znaczeniu mają również zastosowanie w przypadku, gdy władzę rodzicielską wykonują oboje rodzice (§ 189 ust. 5 kc). To, czy niewywiązanie się z obowiązku poinformowania drugiego rodzica zgodnie z przepisami § 189 ust. 1 zdanie pierwsze kc stanowi samo w sobie naruszenie przepisów dotyczących władzy rodzicielskiej w rozumieniu art. 3 konwencji haskiej dotyczącej uprowadzenia dziecka, nie zostało jeszcze w pełni wyjaśnione w ramach nowej sytuacji prawnej, ponieważ pomimo istnienia różnych podejść do tej kwestii nadal brak jest orzecznictwa w tym zakresie.

W tym kontekście należy również wziąć pod uwagę oświadczenie rodzica, w którego gospodarstwie domowym dziecko zazwyczaj nie zamieszkuje, jeżeli zachowanie się w sposób wskazany w tym oświadczeniu jest w większym stopniu zgodne z dobrem dziecka. Niezależnie od tego, czy niewywiązanie się z obowiązku poinformowania drugiego rodzica zostanie uznane za bezprawne naruszenie przepisów dotyczących władzy rodzicielskiej w rozumieniu konwencji haskiej dotyczącej uprowadzenia dziecka, niewywiązanie się z tego obowiązku może stanowić zachowanie naruszające przepisy austriackiego prawa rodzinnego w ramach stosunków wewnętrznych między rodzicami i może wywoływać wyżej wymienione skutki.

1.4. Jeżeli sąd powierzył władzę rodzicielską obojgu rodzicom bez wskazania, w gospodarstwie domowym którego z rodziców dziecko ma zazwyczaj zamieszkiwać, konieczne jest uzyskanie zgody drugiego rodzica. W przypadku braku zgody drugiego rodzica można zwrócić się do właściwego sądu rodzinnego i opiekuńczego (*Pflegschaftsgericht*) z wnioskiem o rozstrzygnięcie tej kwestii. W swoim orzeczeniu sąd musi wziąć pod uwagę dobro dziecka oraz prawa rodziców do ochrony przed przemocą, swobody przemieszczania się i wolności wyboru zawodu (§ 162 ust. 3 kc). Jednak również w tym przypadku każde z rodziców posiada prawo do reprezentowania dziecka (w kwestiach związanych z ustaleniem jego miejsca zamieszkania) wyłącznie w zakresie, w jakim nie pozbawiono go tymczasowo lub na stałe władzy rodzicielskiej.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Uzyskanie zgody drugiego rodzica jest niezbędne w każdym przypadku, jeżeli rodzic wywożący dziecko a) nie posiada władzy rodzicielskiej nad dzieckiem albo b) posiada władzę rodzicielską nad dzieckiem, ale dziecko nie zamieszkuje zazwyczaj w jego gospodarstwie domowym.

Jeżeli a) rodzic, w którego gospodarstwie domowym dziecko zazwyczaj zamieszkuje, lub b) rodzic posiadający wyłączną władzę rodzicielską nad dzieckiem zdecyduje się wyjechać z dzieckiem do innego państwa, musi – w ramach stosunków wewnętrznych między rodzicami – powiadomić drugiego rodzica o tym fakcie zgodnie z § 189 kc (zob. odpowiedź na pytanie 1) i wziąć pod uwagę jego stanowisko, jeżeli jest ono w większym stopniu zgodne z dobrem dziecka.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

3.1. Jeżeli sąd powierzył władzę rodzicielską obojgu rodzicom bez wskazania, w gospodarstwie domowym którego z rodziców dziecko ma zazwyczaj zamieszkiwać, rodzic, który zamierza przenieść swoje miejsce zamieszkania do państwa trzeciego bez zgody drugiego rodzica, musi wystąpić do właściwego sądu rodzinnego i opiekuńczego. W orzeczeniu dotyczącym udzielenia

zgody sąd musi wziąć pod uwagę dobro dziecka oraz prawa rodziców do ochrony przed przemocą, swobody przemieszczania się i wolności wyboru zawodu (§ 162 ust. 3 kc).

3.2. Jeżeli rodzic, który zamierza wyjechać z dzieckiem za granicę, nie posiada władzy rodzicielskiej nad dzieckiem lub jeżeli dziecko nie zamieszkuje zazwyczaj w jego gospodarstwie domowym, rodzic taki może wystąpić do sądu o pozbawienie drugiego rodzica władzy rodzicielskiej lub ograniczenie jego władzy rodzicielskiej (oraz o – potencjalnie również tylko częściowe – przeniesienie władzy rodzicielskiej na siebie). W braku przesłanek uzasadniających odmowę udzielenia takiej zgody sąd może również, w szczególności jeżeli chce zastosować mniej restrykcyjny środek ochrony prawnej niż pozbawienie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, uchylić obowiązek uzyskania niezbędnej zgody lub udzielić zgody zastępczej (§ 181 ust. 1 kc).

3.3. Rodzic posiadający władzę rodzicielską nad dzieckiem, w którego gospodarstwie domowym dziecko zazwyczaj zamieszkuje, musi przekazać drugiemu rodzicowi stosowne informacje i zapewnić mu możliwość wyrażenia swojego stanowiska (§ 189 kc), przy czym przekazanie takich informacji lub uzyskanie zgody drugiego rodzica nie jest warunkiem koniecznym do wywiezienia dziecka za granicę.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Również w odniesieniu do tymczasowego wywiezienia dziecka za granicę w przypadku wspólnej władzy rodzicielskiej rodzice muszą – w zakresie, w jakim jest to wykonalne i możliwe – wykonywać władzę rodzicielską za porozumieniem (§ 137 ust. 2 zdanie ostatnie kc). Przedstawienie dowodów potwierdzających wypracowanie takiego wzajemnego porozumienia nie jest jednak warunkiem koniecznym do wywiezienia dziecka za granicę.

Wymóg osiągnięcia wspólnego porozumienia może jednak w sposób w pełni zgodny z prawem nie mieć zastosowania na przykład w przypadku spontanicznej weekendowej wizyty u dziadków mieszkających za granicą w sytuacji, w której drugi rodzic i tak nie zamierzałby spotkać się z dzieckiem w tym czasie (w takiej sytuacji osiągnięcie wspólnego porozumienia nie jest konieczne).

To samo dotyczy przypadków, w których drugi rodzic musi zostać tylko poinformowany o wyjeździe (§ 189 ust. 1 kc), przy czym ustalenie, czy tymczasowe wywiezienie za granicę można w ogóle uznać za kwestię o istotnym znaczeniu, zależy od okoliczności danej sprawy (np. czasu trwania wyjazdu, miejsca docelowego i celu podróży).

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 22/12/2018

Legalne wywiezienie dziecka - Polska

SPIS TREŚCI

- 1 [W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?](#)
- 2 [W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?](#)
- 3 [W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?](#)
- 4 [Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka \(np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.\) oraz wywiezienia dziecka na stałe mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.](#)

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Z istoty władzy rodzicielskiej wynika zasada jej wspólnego, dwuosobowego wykonywania przez oboje rodziców. Zasadę tę wyraża art. 97 § 2 polskiego kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej: krio), który stanowi, że w sprawach istotnych dla dziecka rodzice rozstrzygają wspólnie, w braku porozumienia między nimi rozstrzyga sąd opiekuńczy. Tylko w sprawach dla dziecka mniej istotnych, każdy z rodziców podejmuje decyzje samodzielnie, bez konieczności przeprowadzania konsultacji i uzyskania akceptacji ze strony drugiego rodzica. Sądy polskie w swoim orzecznictwie wyjazd dziecka za granicę, zarówno na pobyt stały jak i czasowy, a nawet w celu spędzenia wakacji zaliczyły do kategorii spraw istotnych.

W świetle art. 97 § 2 krio jeden z rodziców może wywieźć dziecko za granicę bez zgody drugiego rodzica, tylko w sytuacji, gdy drugi rodzic:

a) został pozbawiony władzy rodzicielskiej nad dzieckiem na podstawie postanowienia sądu polskiego (art. 111 krio);

b) władza rodzicielska drugiego rodzica została zawieszona na mocy postanowienia sądu polskiego (art. 110 krio);

c) ma ograniczoną władzę rodzicielską nad dzieckiem (art. 109 krio). O sposobie ograniczenia władzy rodzicielskiej decyduje sąd stosując taki środek, który najlepiej zabezpieczy dobro dziecka. W szczególności, ograniczenie władzy rodzicielskiej może np. pozbawić rodzica prawa do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka lub o niektórych spośród nich. Jeśli takie orzeczenie pozbawia rodzica możliwości współdecydowania np. o miejscu zwykłego pobytu dziecka, to nie będzie on mógł sprzeciwić się zmianie miejsca zwykłego pobytu dziecka w Polsce na miejsce zwykłego pobytu za granicą.

d) uprawnienia i obowiązki rodziców względem dziecka mogą ulec zmianie wskutek wyroku wydanego w sprawie o rozwód (art. 58 § 1 i 1a krio), o unieważnienie małżeństwa (art. 51 § 1 i 1a w związku z art. 21 krio) oraz o separację (art. 58 § 1 i 1a w związku z art. 61³ § 1 krio). Dotyczy to także postanowień wydanych w sprawie o ustalenie ojcostwa (art. 93 § 2 krio), w sprawie o zmianę orzeczenia o władzy rodzicielskiej i sposobie jej wykonywania zawartego w wyroku o rozwód, separację, unieważnienie małżeństwa albo ustalającym pochodzenie dziecka (art. 106 krio) i w sprawie o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej jednemu rodzicowi, gdzie rodzice nie mieszkają razem (art. 107 § 1 i 2 krio). W szczególności sąd może w takich sprawach powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców ograniczając to prawo drugiemu rodzicowi do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka. Jeśli sąd rozwodowy orzeknie o przekazaniu wykonywania władzy rodzicielskiej jednemu rodzicowi a ograniczy wykonywanie tej władzy drugiemu z nich, to wprawdzie takie orzeczenie nie oznacza pozbawienia drugiego rodzica władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, ale drugi rodzic może realizować uprawnienia i obowiązki tylko w takim zakresie, w jakim przyzna mu je sąd. Jeśli sąd nie przyzna uprawnienia drugiemu rodzicowi do współdecydowania o miejscu zamieszkania dziecka, to zasadniczo o miejscu tym decyduje samodzielnie rodzic, któremu powierzono wykonywanie władzy rodzicielskiej (patrz jednak punkt drugi).

e) zgoda drugiego rodzica nie będzie również potrzebna, gdy zostanie on pozbawiony uprawnienia do współdecydowania o zmianie miejsca pobytu dziecka na podstawie orzeczenia sądu zagranicznego, uznanego w Polsce.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Zgoda drugiego rodzica jest niezbędna we wszystkich przypadkach nie wymienionych w punkcie poprzednim. Chodzi tu o tego typu sytuacje, gdy rodzic ma pełnię władzy rodzicielskiej, alby gdy wprawdzie ograniczono mu tę władzę ale nie pozbawiono go uprawnienia do współdecydowania o miejscu pobytu dziecka. Polska judykatura idzie pod tym względem jeszcze dalej. Jak bowiem wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10.11.1971 r. w sprawie III CZP 69/71 *na wyjazd za granicę na pobyt stały małoletniego wraz z jednym z rodziców, któremu w wyroku rozwodowym powierzono wykonywanie władzy rodzicielskiej, potrzebne jest zezwolenie sądu opiekuńczego, jeżeli drugi z rodziców, któremu powierzono nadzór nad wychowaniem dziecka, nie złożył oświadczenia wyrażającego zgodę na wyjazd dziecka*. Zatem, w sytuacji gdy sąd np. w sprawie rozwodowej nie przyznał drugiemu rodzicowi prawa do współdecydowania o miejscu zwykłego pobytu dziecka, to jednak w świetle tego orzeczenia ten drugi rodzic może dochodzić powrotu dziecka, gdyby nie mógł z powodów faktycznych realizować swych uprawnień w zakresie kontaktów z dzieckiem. W postanowieniu z 6.03.1985 r. w sprawie III CRN 19/85 Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że *wyjazd dziecka za granicę w celu spędzenia tam wakacji, jako należący do istotnych spraw dziecka wymaga zgody obojga rodziców, wykonujących władzę rodzicielską, a w braku takiej zgody orzeczenia sądu opiekuńczego*.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

W przypadku, którego dotyczy pytanie trzecie nieodzowne jest wystąpienie do sądu opiekuńczego w Polsce o wydanie zastępczej zgody na wyjazd dziecka za granicę.

O udzielenie takiej zgody może wystąpić rodzic, który nie został pozbawiony władzy rodzicielskiej lub którego władza rodzicielska nie została zawieszona. Wniosek może być złożony w sądzie przez samego wnioskodawcę; w tego rodzaju sprawach polskie prawo nie przewiduje tzw. przymusu adwokackiego. Właściwym rzeczowo do rozpoznania takiego wniosku jest sąd rejonowy –

wydział rodzinny i nieletnich jako sąd pierwszej instancji, a właściwym miejscowo jest sąd w którego okręgu dziecko ma miejsce zamieszkania lub w którym przebywa.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Jak o tym wspomniano powyżej również krótkotrwały wyjazd zagraniczny dziecka wymaga zgody drugiego rodzica.

W Polsce nie są w użyciu formularze do wyrażenia zgody na wyjazd dziecka za granicę (stały lub czasowy). Wyrażenie zgody może zatem nastąpić w dowolnej formie. Wydaje się jednak, że ze względów dowodowych w ewentualnym postępowaniu o powrót dziecka opartym na Konwencji haskiej z 1980 r. wskazane byłoby uzyskanie zgody w formie pisemnej. W sporządzeniu takiej zgody może być przydatna pomoc polskiego adwokata, radcy prawnego lub notariusza.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 22/05/2019

Legalne wywiezienie dziecka - Portugalia

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Władzę rodzicielską w odniesieniu do kwestii szczególnej wagi wykonują oboje rodzice (art. 1901, 1902, 1911 i 1912 kodeksu cywilnego).

W przypadku rozstania (rozwód lub separacja) oboje rodzice wykonują władzę rodzicielską w odniesieniu do kwestii szczególnej wagi (art. 1906 ust. 1 kodeksu cywilnego), chyba że sąd w orzeczeniu z uzasadnieniem powierzy władzę rodzicielską wyłącznie jednemu z rodziców lub w przypadku stwierdzenia, iż wspólne wykonywanie władzy rodzicielskiej nie leży w interesie dziecka (art. 1906 ust. 2 kodeksu cywilnego).

Nie istnieje szczegółowa definicja „kwestii szczególnej wagi”. Odnoszą się one do ograniczonego zakresu aspektów życia dziecka lub do poważnych i nadzwyczajnych kwestii związanych z życiem dziecka dotyczących jego praw podstawowych.

Kwestię szczególnej wagi stanowi określenie lub wybór miejsca, w którym będzie się znajdowało centrum życiowe dziecka, czyli innymi słowy wybór jego miejsca zamieszkania. Decyzję tę podejmują oboje rodzice, zaś w przypadku braku porozumienia w tej kwestii miejsce zamieszkania dziecka ustali sąd (art. 1906 ust. 5 kodeksu cywilnego).

Jedno z rodziców może zatem zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica wyłącznie w sytuacji, gdy wykonuje wyłączną władzę rodzicielską lub gdy miejsce zamieszkania dziecka ustalił lub zmienił sąd, zezwalając na wywiezienie dziecka do innego państwa.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Zgoda jest wymagana, jeżeli oboje rodzice wykonują władzę rodzicielską, zgodnie z zasadą ogólną określoną w art. 1906 ust. 1 kodeksu cywilnego.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli jedno z rodziców nie wyraża zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, a oboje rodzice wykonują władzę rodzicielską, tego rodzaju wywiezienia dziecka do innego państwa można dokonać wyłącznie na podstawie orzeczenia sądowego (art. 1906 ust. 5 kodeksu cywilnego).

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

W doktrynie oraz w orzecznictwie uznaje się, że tymczasowe wywiezienie dziecka na wakacje lub w celach rekreacyjnych nie stanowi kwestii szczególnej wagi, jeżeli wywiezienie nie wymaga zmiany miejsca, w którym znajduje się centrum życiowe dziecka. Wyjątki obejmują wywiezienie do państw objętych konfliktem zbrojnym, państw szczególnie niebezpiecznych lub państw dotkniętych pandemią, tj. jeśli stworzyłyby to zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa dziecka.

Tymczasowe wywiezienie w celach związanych z opieką zdrowotną należy uznać za kwestię szczególnej wagi wymagającą zgody obojga rodziców w zależności od konkretnego świadczenia opieki zdrowotnej, które ma zostać udzielone, oraz od skutków, jakie może ono wyrzucić na prawa podstawowe dziecka. Kwestie szczególnej wagi mogą obejmować szczególnie niebezpieczne terapie (chemioterapię, terapie eksperymentalne) lub potrzebę towarzyszenia dziecku ze względu na to, że nie rozumie ono języka używanego przez personel medyczny lub że personel medyczny może uznać uzyskanie od dziecka dokładnych informacji dotyczących objawów za trudne lub niemożliwe, a zatem wymagane będzie tłumaczenie.

Formularze

Urząd ds. Cudzoziemców i Granic (Serviço de Estrangeiros e Fronteiras (SEF)) udostępnia wzory formularzy dotyczących wywiezienia małoletnich. Są one dostępne pod następującymi adresami:

<https://www.sef.pt/pt/pages/conteudo-detalhe.aspx?nID=73>

Wzór formularza (wywiezienie małoletniego obywatela Portugalii):

<https://www.sef.pt/pt/Documents/AUTORIZACAO%20DE%20SAIDA%20DE%20MENORES%20DE%20TERRITORIO%20NACIONAL.doc>

Wzór formularza (wywiezienie małoletniego cudzoziemca):

<https://www.sef.pt/pt/Documents/AUTORIZACAO%20DE%20SAIDA%20DE%20MENORES%20DE%20TERRITORIO%20NACIONAL.doc>

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 13/08/2018

Legalne wywiezienie dziecka - Rumunia

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
  - 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.
-

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Zgodnie z art. 30 ustawy nr 248/2005 o systemie swobodnego przepływu obywateli rumuńskich za granicę małoletni, który posiada osobisty dokument podróży lub dowód tożsamości i który podróżuje za granicę wraz z jednym z rodziców, może opuścić terytorium Rumunii bez konieczności uzyskania oświadczenia drugiego rodzica, pod warunkiem że towarzyszący dziecku rodzic udowodni, że dziecko zostało mu powierzone na mocy prawomocnego wyroku sądu kończącego postępowanie w sprawie (*definitivă și irevocabilă*) lub że wykonuje on władzę rodzicielską na mocy prawomocnego wyroku sądu kończącego postępowanie w sprawie (lub wyroku sądu kończącego postępowanie w sprawie, w której postępowanie wszczęto począwszy od dnia 15 lutego 2013 r.).

Nie ma obowiązku przedstawiania oświadczenia rodzica, którego prawa rodzicielskie ustały lub który został zgodnie z prawem uznany za zaginionego, jeżeli rodzic towarzyszący dziecku przedstawi na to dowód.

Straż graniczna zezwala na opuszczenie terytorium Rumunii przez małoletniego, któremu towarzyszy rodzic, jeżeli towarzysząca mu osoba uzasadni potrzebę wyjazdu za granicę koniecznością odbycia przez małoletniego leczenia, które nie jest dostępne na terytorium Rumunii i bez którego życie lub zdrowie małoletniego jest poważnie zagrożone, lub jeżeli na dowód tego osoba ta przedstawia dokumenty potwierdzające, które zostały wydane lub zatwierdzone przez rumuńskie organy opieki zdrowotnej oraz w których określono okres i państwo lub państwa, w których ma zostać przeprowadzone leczenie, nawet jeżeli oboje rodziców, drugi rodzic, rodzic pozostający przy życiu lub przedstawiciel ustawowy nie wyrazili na to zgody. Straż graniczna zezwala na opuszczenie terytorium Rumunii przez małoletniego również wtedy, gdy towarzysząca mu osoba przedstawi dowody na to, że małoletni wyjeżdża w celu podjęcia studiów lub wzięcia udziału w oficjalnych zawodach, okazując właściwe dokumenty wskazujące okres i państwo lub państwa, w których mają odbywać się takie studia lub zawody, nawet jeżeli zgodę wyraził tylko jeden rodzic.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Zgoda drugiego rodzica jest wymagana w celu wywiezienia dziecka do innego państwa członkowskiego, jeżeli władzę rodzicielską wykonują wspólnie oboje rodzice.

Rodzice wykonują władzę rodzicielską wspólnie i w równym stopniu bez względu na to, czy dziecko urodziło się w trakcie trwania małżeństwa rodziców czy też nie.

W przypadku rozwodu rodzice wykonują wspólną władzę rodzicielską, chyba że sąd postanowi inaczej. Jeżeli istnieją istotne przesłanki oraz mając na względzie dobro dziecka, sąd może orzec, że władzę rodzicielską powinien wykonywać tylko jeden z rodziców.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli rodzice nie mogą osiągnąć porozumienia co do wykonywania swoich praw lub wypełniania obowiązków rodzicielskich, sąd opiekuńczy podejmuje decyzję zgodnie z dobrem dziecka po wysłuchaniu rodziców i po uwzględnieniu opinii psychologiczno-społecznej. Zgodę drugiego rodzica na wyjazd dziecka za granicę może zatem zastąpić wyrok sądu.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Ustawa nr 248/2005 o systemie swobodnego przepływu obywateli rumuńskich nie zawiera rozróżnienia między tymczasowym wywiezieniem dziecka a wywiezieniem dziecka na stałe. Nie istnieje standardowy formularz zgody rodzica na wywiezienie małoletniego dziecka w towarzystwie drugiego rodzica. Prawo stanowi, że oświadczenie musi wskazywać, że rodzic udziela zgody na konkretny wyjazd do kraju docelowego lub krajów docelowych oraz na czas trwania takiego wyjazdu.

Jeżeli dziecko opuszcza terytorium Rumunii wraz z osobą inną niż jego rodzice, konieczne jest sporządzenie oświadczenia, w którym potwierdza się zgodę obojga rodziców na taki wyjazd dziecka do kraju docelowego lub krajów docelowych i na czas trwania takiego wyjazdu oraz które zawiera szczegółowe dane osoby towarzyszącej. W oświadczeniu należy wskazać cel podróży i wybraną trasę do kraju docelowego, a także określić, czy małoletnie dziecko ma pozostać w kraju docelowym – w takim przypadku należy również wskazać osobę, której powierzona zostanie opieka nad małoletnim dzieckiem, a jeżeli dziecko ma wrócić wraz z osobą towarzyszącą, należy również podać szczegółowe dane tej osoby, jeżeli będzie to osoba inna niż ta, w której towarzystwie dziecko opuściło Rumunię. Poniżej załączono standardowy formularz zgody rodzica na wyjazd małoletniego dziecka poza terytorium państwa w towarzystwie innej osoby pełnoletniej.

Wspomniane wyżej oświadczenia muszą zostać sporządzone w dwóch egzemplarzach i poświadczone przez notariusza w Rumunii lub przez rumuńskie misje dyplomatyczne bądź urzędy konsularne za granicą; natomiast jeżeli oświadczenia takie zostały złożone przed organami zagranicznymi, należy zapewnić ich zgodność z przewidzianymi w prawie wymogami legalizacji lub dołączyć do nich apostille uzyskaną zgodnie z postanowieniami Konwencji haskiej z dnia 5 października 1961 r. znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych. Osoba towarzysząca małoletniemu zatrzymuje jeden oryginalny egzemplarz oświadczenia, natomiast drugi dołącza się do paszportu małoletniego.

Oдноśne dokumenty

Standardowy formularz zgody rodzica na wyjazd małoletniego dziecka poza terytorium państwa w towarzystwie innej osoby pełnoletniej

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 03/07/2017

Legalne wywiezienie dziecka - Słowenia

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica, jeżeli drugi rodzic został pozbawiony władzy rodzicielskiej lub ubezwłasnowolniony. Jeżeli jeden z rodziców został pozbawiony władzy rodzicielskiej lub ubezwłasnowolniony, całość władzy rodzicielskiej przechodzi na drugiego rodzica (art. 115 ustawy o małżeństwie i stosunkach rodzinnych/Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih).

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Zgoda drugiego rodzica na wywiezienie dziecka do innego państwa jest zawsze wymagana, chyba że dany rodzic sprawuje wyłączną władzę rodzicielską.

Zgodnie z ustawą o małżeństwie i stosunkach rodzinnych władzę rodzicielską nad dzieckiem sprawują łącznie jego ojciec i matka (art. 4 ust. 3).

Rodzice sprawują władzę rodzicielską w porozumieniu i w interesie dziecka (art. 113 ust. 1). Sprawowanie władzy rodzicielskiej obejmuje decydowanie o państwie miejsca zamieszkania dziecka.

Jeżeli rodzice nie mieszkają razem i nie sprawują oboje opieki nad dzieckiem ani nie wychowują go wspólnie, wówczas podejmują decyzje w kwestiach wywierających istotny wpływ na rozwój dziecka w porozumieniu i w interesie dziecka (art. 113 ust. 2 ustawy o małżeństwie i stosunkach rodzinnych); do kwestii takich zalicza się wywiezienie dziecka do innego państwa.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli rodzice nie zdołają osiągnąć porozumienia w sprawie sprawowania władzy rodzicielskiej, w osiągnięciu takiego porozumienia pomoże im ośrodek pracy społecznej (*center za socialno delo*). Ośrodek pracy społecznej pomaga również rodzicom w osiągnięciu porozumienia, gdy nie są oni w stanie porozumieć się w kwestiach wywierających istotny wpływ na rozwój dziecka oraz gdy nie mieszkają razem i nie sprawują oboje opieki nad dzieckiem i nie wychowują go wspólnie.

Jeżeli rodzicom nie uda się osiągnąć porozumienia w kwestiach wywierających istotny wpływ na rozwój dziecka pomimo skorzystania z pomocy ośrodka pracy społecznej, na wniosek jednego lub obojga rodziców sąd rozpoznaje sprawę w ramach postępowania nieprocesowego. Do wniosku należy dołączyć wydany przez ośrodek pracy społecznej dowód potwierdzający, że rodzice podjęli próbę osiągnięcia porozumienia w sprawie sprawowania władzy rodzicielskiej z pomocą tego ośrodka. Przed wydaniem orzeczenia sąd ma obowiązek zasięgnąć opinii ośrodka pracy społecznej w kwestiach związanych z interesem dziecka. Sąd bierze również pod uwagę opinię dziecka, jeżeli dziecko wyraziło ją samodzielnie lub jeżeli została ona przekazana przez osobę cieszącą się zaufaniem dziecka, którą dziecko samo wskazało, o ile dziecko zdaje sobie sprawę ze znaczenia i konsekwencji wyrażenia takiej opinii.

Przytoczone powyżej zasady zaczerpnięto z art. 113 ustawy o małżeństwie i stosunkach rodzinnych.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Jeżeli tymczasowe wywiezienie dziecka mogłoby wiązać się z wywarcieniem istotnego wpływu na jego rozwój, do tymczasowego wywiezienia zastosowanie mają te same zasady, które dotyczą wywiezienia na dłuższy okres.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 05/03/2018

Legalne wywiezienie dziecka - Słowacja

SPIS TREŚCI

- [1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?](#)
- [2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?](#)
- [3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?](#)

- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Jeżeli wywiezienie dotyczy pobytu krótkoterminowego, np. w celach edukacyjnych, w celu odwiedzenia krewnych, na obóz lub na wakacje itp. Istotny jest fakt, że ani dziecko, ani rodzic nie zamierzają zamieszkać w innym państwie na stałe.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Jeżeli dziecko jest wywożone za granicę na stałe.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Należy zwrócić się do sądu rodzinnego i opiekuńczego (*poručenský súd*), który wyda orzeczenie w tej ważnej kwestii związanej z wykonywaniem władzy rodzicielskiej. Sąd może w szczególności udzielić zgody na wywiezienie dziecka za granicę na stałe.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Zobacz powyżej. Nie istnieją żadne takie formularze.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 14/01/2019

Legalne wywiezienie dziecka - Finlandia

SPIS TREŚCI

- 1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?
- 2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?
- 3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?
- 4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Kwestie dotyczące osób wykonujących władzę rodzicielską nad dzieckiem i podejmowania decyzji dotyczących dziecka reguluje ustawa o pieczy nad dzieckiem i prawie do kontaktów z dzieckiem (laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta) (ustawa nr 361 /1983).

Jeżeli władzę rodzicielską posiada tylko jeden rodzic, podejmuje on decyzje w kwestiach dotyczących dziecka, w tym w kwestii jego miejsca zamieszkania, dlatego też co do zasady może wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica.

Jeżeli rodzice wykonują władzę rodzicielską nad dzieckiem wspólnie, ponoszą wspólną odpowiedzialność za wypełnianie obowiązków nieodłącznie związanych z wykonywaniem tej władzy i wspólnie podejmują decyzje dotyczące dziecka.

Jeżeli rodzice wykonują władzę rodzicielską nad dzieckiem wspólnie, sąd może orzec o podziale obowiązków między nimi. Innymi słowy, sąd może wydać orzeczenie przyznające jednemu rodzicowi wyłączone prawo do podejmowania decyzji dotyczących określonych obowiązków związanych z wykonywaniem władzy rodzicielskiej. W postanowieniu dotyczącym władzy rodzicielskiej sąd może również przyznać jednemu rodzicowi wyłączone prawo do podejmowania decyzji w kwestii miejsca zamieszkania dziecka.

Jeżeli sąd orzeknie w swoim postanowieniu, że tylko jeden opiekun może wykonywać prawo do decydowania o miejscu zamieszkania dziecka, opiekun taki może wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Jeżeli rodzice wykonują władzę rodzicielską nad dzieckiem wspólnie, żadne z nich nie może co do zasady wywieźć dziecka do innego państwa bez zgody drugiego rodzica.

Zobacz również odpowiedź na poprzednie pytanie.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli jedno z rodziców nie zgadza się na wywiezienie dziecka do innego państwa, może zwrócić się o rozstrzygnięcie tej sprawy do sądu.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

W Finlandii nie istnieją żadne przepisy szczególne regulujące tymczasowe wywiezienie dziecka za granicę, np. na wakacje, i nie ma również żadnych formularzy wyrażania zgody na takie wywiezienie.

W postanowieniu dotyczącym prawa do kontaktów z dzieckiem sąd może orzec, czy rodzic może wywieźć dziecko za granicę podczas takich kontaktów.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 23/05/2019

Legalne wywiezienie dziecka - Szwecja

SPIS TREŚCI

- [1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?](#)
  - [2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?](#)
  - [3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?](#)
  - [4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka \(np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.\) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.](#)
-

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Jeżeli dziecko ma dwoje opiekunów, zasadniczo wymagane jest podejmowanie wspólnych decyzji w kwestiach dotyczących spraw osobistych dziecka, w tym zarówno krótkich podróży zagranicznych, jak i każdego wyjazdu na stałe. Jeżeli jednak dziecko mieszka tylko z jednym z dwojga opiekunów, uznaje się, że rodzic, z którym mieszka dziecko, ma prawo do decydowania o miejscu przebywania dziecka w jego czasie wolnym, w tym o krótkich podróżach zagranicznych, o ile nie narusza to żadnego prawa dziecka do kontaktu z drugim opiekunem.

Rodzic będący jedynym opiekunem ma prawo zabierać dziecko ze sobą w podróże zagraniczne lub przeprowadzić się wraz z nim za granicę na stałe bez zgody drugiego rodzica. Jeżeli jednak dziecko ma prawo do kontaktu z drugim rodzicem, rodzic będący opiekunem dziecka powinien uwzględnić ten fakt. Drugi rodzic, z którym dziecko ma prawo do kontaktu, może złożyć wniosek o wykonanie orzeczenia w sprawie kontaktów z dzieckiem w państwie nowego zamieszkania dziecka, jeżeli jest to możliwe na mocy przepisów takiego państwa. Taki rodzic może także złożyć wniosek o umożliwienie kontaktów z dzieckiem na podstawie konwencji haskiej z 1980 r., jeżeli konwencja ta ma zastosowanie w państwie zamieszkania dziecka. Jeżeli jedyny opiekun nie stosuje się do orzeczenia w sprawie kontaktów z dzieckiem, przez co nie zaspokaja potrzeby dziecka w zakresie utrzymywania bliskiego i dobrego kontaktu z obojgiem rodziców, zazwyczaj będzie to miało wpływ na ocenę kwestii pieczy przez szwedzki sąd w przypadku ewentualnego późniejszego sporu prawnego. Zapewnienie prawidłowych kontaktów z dzieckiem jest zatem wspólnym obowiązkiem obojga rodziców.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Jak wynika z odpowiedzi na pytanie 1, rodzice będący oboje są opiekunami mogą podejmować wspólne decyzje w kwestiach dotyczących dziecka, w tym każdego pobytu za granicą. Z odpowiedzi na pytanie 1 wynika także, że nawet jeśli tylko jedno z rodziców jest opiekunem, istnieją sytuacje, w których opiekun powinien dostosować każdy krótki bądź stały pobyt dziecka za granicą do uzgodnień dotyczących prawa dziecka do kontaktów z drugim rodzicem. Nielegalne wywiezienie dziecka może stanowić przestępstwo na mocy prawa szwedzkiego.

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli opiekun sprawuje wspólną pieczę nad dzieckiem wraz z drugim rodzicem, opiekun taki ma możliwość samodzielnie podjąć decyzję w określonych sytuacjach związanych z pieczę nad dzieckiem. Z możliwości takiej można skorzystać w sytuacji, gdy drugi opiekun ze względu na nieobecność, chorobę lub z innych powodów nie jest w stanie uczestniczyć w podejmowaniu jakichkolwiek decyzji, które trudno przełożyć na późniejszy termin. W ten sposób nie można także podejmować decyzji o kluczowym znaczeniu dla przyszłości dziecka, chyba że jest to konieczne ze względu na dobro dziecka. Istnieje także możliwość podjęcia decyzji w sprawie leczenia psychiatrycznego lub psychologicznego przez komisję opieki społecznej jednostki samorządu terytorialnego, nawet jeżeli tylko jeden opiekun wyraził na nie zgodę, jeżeli jest to konieczne ze względu na dobro dziecka.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Te same przepisy mają zastosowanie do rodzica, który jest jedynym opiekunem. Jeżeli dziecko mieszka tylko z jednym z dwojga opiekunów, uznaje się, że rodzic, z którym dziecko mieszka, ma prawo do decydowania o miejscu zamieszkania dziecka w jego czasie wolnym, w tym o krótkich podróżach zagranicznych (zob. odpowiedź na pytanie 1). Opiekun sprawujący wspólną pieczę nad dzieckiem wraz z drugim rodzicem może także, w następstwie decyzji komisji opieki społecznej jednostki samorządu terytorialnego, zabrać dziecko za granicę celem leczenia psychiatrycznego lub psychologicznego bez zgody drugiego rodzica (zob. odpowiedź na pytanie 3).

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej,

mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 05/07/2017